

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Makroekonominės prognozės

2023 m. kovas

Turinys

Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos	2
1 lentelė. Numatoma Lietuvos ekonomikos raida	3

Lietuvos ekonomikos raida ir perspektyvos

2023 m. kovo 27 d.

Pasaulio ekonominė raida pastaruoju metu buvo geresnė, nei tikėtasi. 2022 m. pabaigoje ir 2023 m. pradžioje dujų kainos Europoje sumažėjo iki lygio, stebėto dar prieš prasidedant rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą. Prie to prisidėjo tiek mažėjęs dujų vartojimas, tiek šios žaliavos tiekėjų diversifikavimas. ES įvesti apribojimai importuoti naftą iš rusijos ir ES bei kitų šalių nustatyta didžiausia naftos, atgabenamos iš rusijos, kaina nesukėlė didesnės įtampos šios žaliavos rinkoje. Per pastaruosius keletą mėnesių naftos kaina netgi mažėjo. Sumenkusios energijos žaliavų kainos prisidėjo prie spartesnio, nei anksčiau tikėtasi, bendrosios infliacijos mažėjimo kai kuriose, pavyzdžiui, euro zonos, šalyse. Gera padėtis darbo rinkoje, didelės apimties fiskalinės pagalbos priemonės ir neblogėję įmonių bei gyventojų lūkesčiai leido išvengti anksčiau prognozuoto euro zonos ekonomikos susitraukimo metų pabaigoje. Tai gerina šios grupės šalių ūkio raidos perspektyvą trumpuoju laikotarpiu. Palankesnės, nei anksčiau prognozuota, ekonominės tendencijos stebimos ir kai kuriose kitose šalyse. Skatinama privačiojo vartojimo, daugiau, nei anksčiau numatyta, auga JAV ekonomika, o COVID-19 protrūkių valdymo politikos švelninimas leidžia tikėtis spartesnio Kinijos ūkio atsigavimo.

Lietuvos ekonomikos aktyvumas kol kas išsiskyrė spartesniu lėtėjimu. 2022 m. vidutinis realiojo BVP pokytis per ketvirtį Lietuvoje buvo neigiamas (-0,1 %), o euro zonoje tuo pačiu metu šis rodiklis vidutiniškai padidėjo 0,5 proc.¹ Tokiai ūkio raidai Lietuvoje didelę įtaką darė reikšmingai šoktelėjusi infliacija, sumažinusi realiąsias gyventojų pajamas ir apribojusi privatųjį vartojimą. Iš dalies dėl pritaikytų sankcijų prekių gabenimui ūkio aktyvumą mažino ir susitraukusi transporto sektoriaus veikla. Dėl pakilusių energijos ir kitų žaliavų kainų bei dėl sumenkusios paklausos užsienio rinkose praėjusiais metais mažėjo ir apdirbamoji gamyba. Šias nepalankias tendencijas tik iš dalies atsvėrė dėl gausesnės derliaus pagerėję žemės ūkio veiklos rezultatai ir didėjusi gyvenamųjų pastatų bei inžinierinių statinių statybos apimtis.

Vangi ekonominė raida tik nedaug paveikė darbo rinką. Praėjusiais metais užimtųjų skaičius padidėjo 5,1², o nedarbo lygis sumažėjo iki 5,9 proc., t. y. iki žemiausio lygio nuo 2009 m. Tai, tikėtina, rodo vyravusį įmonių nusiteikimą neskubėti atsisakyti papildomų darbuotojų samdos, nes lėtesnė ekonominė plėtra galimai yra trumpalaikė, o darbuotojų trūkumo problema tebebus aktuali, kai ūkio augimas vėl atsigaus. Vis dėlto 2022 m. pabaigoje ir šių metų pradžioje buvo pastebima įtampos darbo rinkoje švelnėjimo ženklų. Pastaruoju metu mažėjo laisvų darbo vietų lygis ir krito įmonių, kurių veiklos plėtrą riboja darbuotojų stygius, dalis. Tokių įmonių dalis statybos sektoriuje, pramonėje ir prekyboje jau yra artima ilgalaikiam vidurkiui. Šiek tiek sulėtėjęs darbuotojų, uždirbančių daugiau nei minimaliąją mėnesinę algą, darbo užmokesčio augimas galimai taip pat rodo atslūgstančią įtampą darbo rinkoje.

Tolesnę ūkio plėtrą lems didėsianti gyventojų perkamoji galia, gausėsiančios investicijos ir gerėsianti užsienio prekybos partnerių padėtis. Numatoma, kad 2022 m. buvęs neigiamas vidutinis realiojo BVP pokytis per ketvirtį Lietuvoje šiemet bus teigiamas. Ekonominį aktyvumą turėtų stiprinti pradėsiantis atsigauti privatusis vartojimas, nes prognozuojama, kad nominaliosios gyventojų pajamos šiemet, kitaip nei pernai, kils daugiau nei kainos. Kitaip tariant, tikimasi, kad realiosios gyventojų pajamos 2023 m. vėl pradės didėti. Šiemet prie ūkio augimo daugiau nei praėjusiais metais turėtų prisidėti ir valdžios sektoriaus investicijos. Numatoma, kad 2023 m. pastebimai padidės lėšų iš ES paramos fondų, skiriamų investicijoms, srautas. Pamažu turėtų gerėti ir užsienio prekybos partnerių ekonominė padėtis. Numatoma, kad vidutinis realiojo prekybos partnerių importo pokytis per ketvirtį, 2022 m. buvęs neigiamas, 2023 m. bus teigiamas. Tai palankiai turėtų veikti eksportuojantį Lietuvos

¹ Remiamasi duomenimis, iš kurių pašalinta sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaka.

² Remiamasi nacionalinių sąskaitų duomenimis.

ekonomikos sektorių. Visi šie veiksniai prisidės prie nuoseklaus ūkio augimo stiprinimo. Prognozuojama, kad Lietuvos realusis BVP 2023 m. padidės 1,3, o 2024 m. – 3,2 proc.

Spaudimas kainoms iš lėto atslūgsta. Įvairiose šalyse labiau diversifikavus energijos žaliavų tiekimą ir sumažinus jų naudojimą, tarptautinės šių žaliavų kainos pastebimai sumažėjo. Dėl šios priežasties ir dėl aukštos palyginamosios bazės energijos kainų poveikis bendrajai metinei infliacijai Lietuvoje pastaruoju metu buvo daugiau kaip du kartus mažesnis nei 2022 m. rugsėjo mėn., kai jis buvo pasiekęs piką. Lėčiau kylančios energijos kainos labiausiai prisideda prie bendrosios infliacijos mažėjimo Lietuvoje. Spaudimas kainoms pamažu atslūgsta ir pasaulinėse žemės ūkio produktų rinkose. Padidėjus šių produktų pasiūlai ir kritus jų paklausai, jų kainos minėtose rinkose mažėja. Iš dalies dėl šios priežasties bei dėl aukštos palyginamosios bazės maisto kainų augimas jau lėtėja ir Lietuvoje. Kitų, o būtent – paslaugų ir pramonės prekių – kainų didėjimas slopsta gerokai menkiau. Šios kainos labiau susijusios su Lietuvos vidaus ekonomine raida, tad joms nemažą poveikį daro vienietinės darbo sąnaudos, o jos iki šiol kyla itin sparčiai ir jų augimo tempas nemažėja. Vis dėlto numatoma, kad jau artimiausiais metais vienietinės darbo sąnaudos didės menkiau, o tai slopinančiai veiks su vidaus ekonomine raida labiau susijusių kainų augimą. Numatoma, kad aptarti veiksniai lems gana pastebimą bendrosios infliacijos mažėjimą prognozuojamu laikotarpiu. 2022 m. siekusi 18,9, 2023 m. infliacija, prognozuojama, kad sudarys 9,0, o 2024 m. – 2,7 proc.

1 lentelė. Numatoma Lietuvos ekonomikos raida

	2023 m. kovo mėn. prognozė ^a			2022 m. gruodžio mėn. prognozė		
	2022 ^b	2023 ^b	2024 ^b	2022 ^b	2023 ^b	2024 ^b
Kainų ir sąnaudų kaita (% , pokytis per metus)						
Vidutinė metinė infliacija pagal SVKI	18,9	9,0	2,7	18,9	9,5	–
Bendrojo vidaus produkto defliatorius ^c	17,2	9,3	3,0	16,2	8,5	–
Darbo užmokestis	13,0	10,0	8,4	12,8	9,1	–
Importo defliatorius ^c	25,1	1,3	1,5	25,7	6,2	–
Eksporto defliatorius ^c	16,1	4,4	2,2	15,1	4,6	–
Ekonominis aktyvumas (palyginamosiomis kainomis; %, pokytis per metus)						
Bendrasis vidaus produktas ^c	1,9	1,3	3,2	2,5	1,3	–
Privačiojo vartojimo išlaidos ^c	0,5	0,0	3,1	0,8	0,5	–
Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos ^c	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	–
Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas ^c	2,6	4,5	4,5	2,3	5,1	–
Prekių ir paslaugų eksportas ^c	11,7	1,7	4,7	11,5	3,8	–
Prekių ir paslaugų importas ^c	11,1	2,3	4,7	11,3	4,3	–
Darbo rinka						
Nedarbo lygis (vidutinis metinis; %, palyginti su darbo jėga)	5,9	6,6	6,4	6,1	6,7	–
Užimtųjų skaičius (% , pokytis per metus) ^d	5,1	–0,5	–0,4	4,8	–0,5	–
Išorės sektorius (% , palyginti su BVP)						
Prekių ir paslaugų balansas	–1,0	1,1	1,6	–2,4	–4,0	–
Einamosios sąskaitos balansas	–5,5	–2,5	–2,2	–6,0	–7,1	–
Einamosios ir kapitalo sąskaitų balansas	–4,0	0,2	–0,1	–4,4	–4,5	–

^a Makroekonominių rodiklių prognozės parengtos remiantis tarptautinės aplinkos prielaidomis, sudarytomis pagal informaciją, paskelbtą iki 2023 m. vasario 15 d., ir kitais duomenimis bei informacija, paskelbta iki 2023 m. kovo 1 d.

^b Prognozė.

^c Pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką.

^d Nacionalinių sąskaitų duomenys; užimtųjų skaičius apibrėžiamas pagal vidaus koncepciją.

© Lietuvos bankas

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius

www.lb.lt

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

ISSN 2783-5561 (online)